

Адвокат на захисті потерпілого. Практичний посібник

Ця книга є узагальненням адвокатського досвіду автора в частині захисту (представництва) потерпілого у кримінальному провадженні. В ній розглянуті проблеми, з якими стикається потерпілий у сучасному кримінальному процесі, а також окреслені шляхи з подолання цих проблем.

У книзі автор наводить власні рекомендації, вироблені протягом понад десяти років активної практичної діяльності, та висловлює свій власний погляд на захист (представництво) потерпілих у кримінальному провадженні.

Також книга містить корисні зразки процесуальних документів, створені автором особисто, які стануть у пригоді читачам в їх поточній діяльності.

Книга розрахована на адвокатів, юрисконсультів, працівників правоохоронних органів, суддів, студентів, науковців, пересічних громадян - потерпілих у кримінальному провадженні, а також всіх тих, хто цікавиться проблемами сучасного кримінального процесу.

О. В. Кудрявцев

АДВОКАТ на захисті потерпілого

Практичний посібник

Київ – 2023

УДК 347.965(07)
К88

Кудрявцев О. В.

К88 Адвокат на захисті потерпілого : практ. посіб. / О. В. Кудрявцев. –
Київ : Норма права, 2023. – 224 с.

ISBN 978-617-7850-56-3

Ця книга є узагальненням адвокатського досвіду автора в частині захисту (представництва) потерпілого у кримінальному провадженні. В ній розглянуті проблеми, з якими стикається потерпілий у сучасному кримінальному процесі, а також окреслені шляхи з подолання цих проблем.

У книзі автор наводить власні рекомендації, вироблені протягом понад десяти років активної практичної діяльності, та висловлює свій власний погляд на захист (представництво) потерпілих у кримінальному провадженні.

Також книга містить корисні зразки процесуальних документів, створені автором особисто, які стануть у пригоді читачам в їх поточній діяльності.

Книга розрахована на адвокатів, юрисконсультів, працівників правоохоронних органів, суддів, студентів, науковців, пересічних громадян – потерпілих у кримінальному провадженні, а також всіх тих, хто цікавиться проблемами сучасного кримінального процесу.

УДК 347.965(07)

ISBN 978-617-7850-56-3

© Кудрявцев О. В., 2023

© Видавництво «Норма права», 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
Глава 1. Набуття статусу потерпілого	7
1.1. Подання заяви (повідомлення) про злочин	7
1.2. Загальні підстави та строки для оскарження бездіяльності слідчого	9
1.3. Оскарження невнесення відомостей до ЄРДР	12
1.4. Підстави набуття статусу потерпілого	16
1.5. Оскарження постанови про відмову у визнанні потерпілим	21
Глава 2. Права та обов'язки потерпілого	23
2.1. Загальні права та обов'язки, визначені законом	23
2.2. Право на відмову від обвинувачення та примирення	28
2.3. Право підтримувати обвинувачення замість прокурора ..	32
Глава 3. Допит потерпілого	36
3.1. Показання як джерело доказів	36
3.2. Загальні правила проведення допиту	38
3.3. Підготовка потерпілого до допиту	40
3.4. Допит потерпілого на слідстві	42
3.5. Допит потерпілого в суді	51
Глава 4. Збирання доказів в інтересах потерпілого	54
4.1. Адвокатський запит та клопотання про проведення слідчих дій як інструменти отримання доказів потерпілим	54
4.2. Інші способи збирання доказів в інтересах потерпілого ..	57
4.3. Потерпілий під час проведення впізнання	60
4.4. Потерпілий на слідчому експерименті	64
Глава 5. Цивільний позов у кримінальному провадженні	67
5.1. Цивільний позивач та відповідач у кримінальному процесі	67
5.2. Подання позову у кримінальному провадженні	70

Глава 6. Відшкодування шкоди у кримінальному провадженні	74
6.1. Загальні підстави відшкодування шкоди.	74
6.2. Відшкодування майнової шкоди.	84
6.3. Відшкодування моральної шкоди.	88
6.4. Приклади обґрунтування моральної шкоди.	93
Глава 7. Представник потерпілого проти експерта	96
7.1. Обмеження прав потерпілого при призначенні експертизи на досудовому слідстві	96
7.2. Перевірка матеріалів, на яких ґрунтується висновок.	99
7.3. Перевірка правильності оформлення висновку.	104
7.4. Призначення експертизи за клопотанням потерпілого.	106
Глава 8. Допит свідка, експерта та обвинуваченого в суді представником потерпілого.	109
8.1. Допит свідка в суді.	109
8.2. Допит експерта в суді	113
8.3. Допит обвинуваченого в суді.	117
Глава 9. Представник потерпілого у судових дебатах	120
9.1. Перехід до судових дебатів.	120
9.2. Заклучна промова та її структура	125
9.3. Дані, які характеризують особу обвинуваченого.	131
9.4. Питання, пов'язані із застосуванням покарання	131
9.5. Питання, пов'язані з розв'язанням цивільного позову . . .	132
9.6. Заклучна частина промови.	132
Глава 10. Представник потерпілого під час оскарження вироку	134
10.1. Вимоги до апеляційної скарги.	134
10.2. Підстави для скасування та/або зміни вироку, ухвалення нового вироку.	140
10.3. Участь представника потерпілого в апеляційному суді.	144

ЗМІСТ

10.4. Вимоги до касаційної скарги.....	145
10.5. Участь представника потерпілого у касаційному суді.....	148
Глава 11. Відшкодування шкоди у справах про ДТП.....	150
11.1. П'ять порад потерпілому в ДТП.....	151
11.2. Практика Верховного Суду на допомогу потерпілому.....	153
11.3. Особливості відшкодування шкоди потерпілому від ДТП.....	159
Глава 12. Відшкодування шкоди, завданої незаконними діями правоохоронних органів	164
12.1. Підстави та порядок відшкодування шкоди, завданої незаконними діями правоохоронних органів	164
12.2. Використання адміністративного затримання для подальшого кримінального переслідування особи як підстава для відшкодування шкоди, завданої незаконними діями правоохоронних органів	169
12.3. Особливості подання позову у справах про відшкодування шкоди, завданої незаконними діями правоохоронних органів	174
ДОДАТКИ.....	180

ПЕРЕДМОВА

Я навмисно назвав цю книгу «Адвокат на захисті потерпілого». Саме «на захисті», а не «під час представництва», як правильніше було б написати. На мій погляд, потерпілий є найбільш вразливим та водночас найбільш безправним учасником кримінального провадження. Менше прав тільки у свідка та заявника. Тож він, потерпілий, як ніхто інший потребує адвокатського захисту. Саме йому найбільш потрібна професійна правова допомога.

Я не втомлююсь повторювати, що в сучасному кримінальному процесі потерпілий страждає принаймні тричі: перший раз – від рук підозрюваного/обвинуваченого; другий раз – від неякісного слідства та пасивності прокурорів; третій раз – від тривалості судового розгляду. На додачу потерпілий обмежений в деяких правах порівняно з підозрюваним та обвинуваченим.

Існує думка, що у кримінальному провадженні за потерпілого все роблять прокурор та слідчий. Нібито саме вони стоять на сторожі його інтересів. Втім, на практиці це далеко не так. На жаль, для сучасних прокурорів та слідчих інтереси потерпілого є другорядними. Рідко хто з цих двох дійсно переймається питанням відшкодування шкоди потерпілому, а механізм виплати бюджетних компенсацій жертвам злочинів в нашій державі досі не створений.

Як наслідок потерпілий звертається до адвоката. І все частіше адвокатам доводиться переймати на себе функцію обвинувачення, допомагаючи слідчому збирати докази, а прокурору – підтримувати обвинувачення в суді.

Ідею написати книгу на допомогу потерпілому я виношував давно. Адже я не раз бачив, через які складнощі проходять потерпілі протягом досудового розслідування та судового розгляду і з якою мужністю вони ці складнощі долають.

Тож у цьому посібнику я зібрав весь свій адвокатський досвід з представництва, а краще сказати – захисту потерпілого у кримінальному процесі.

Маю надію, що ця книга стане у пригоді як пересічним громадянам, що стали жертвою злочину, так і їх представникам – адвокатам.

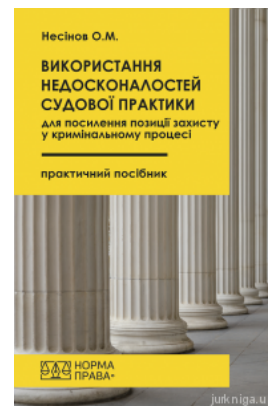
Книги, які можуть вас зацікавити

Адвокат у
кримінальному процесі.
Практичні поради.
Видання друге

Адвокатська техніка
(підготовка до процесу
і методики
переконання)

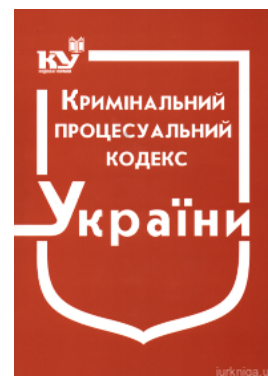
Використання
недосконалостей
судової практики для
посилення позиції
захисту у
кримінальному процесі

Початок кримінального
провадження: поради
адвоката

Апеляційне
оскарження вироку
суду. Практичний
посібник

Кримінальний
процесуальний кодекс
України

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

Перейти на сайт →